

Stylistika (úkoly pro samouky)

Následující úkoly jsme koncipovali tak, aby se na sebe navazovaly jak v rámci jedné lekce, tak i v rámci celého projektu, kdy můžete třeba v novém úkolu pracovat se zadáním z toho předchozího. Nicméně mějte prosím na paměti, že zadání je víc než co jiného jen inspirací. Můžete si vyzkoušet něco nového, můžete zkusit najít začátek cesty, po které se pak vydáte sami, nebo si prostě jen můžete se slovy hrát. Pokud toužíte po komplexnějším přístupu, nezbyde než navštívit některý z našich kurzů tvůrčího psaní...

1. Méně je někdy více

Vezmu si nějaký svůj text, třeba z předchozího úkolu. A zkusím jej zkrátit tak, aby obsah i atmosféra zůstaly zachovány. Pokud má třeba 200 slov, zkusím jej zkrátit na 180. Jde to? A co třeba na 160? A šlo by to na polovinu, nebo to už je moc? Ohlodávání na kost mě přiměje zjistit, co je důležité. *Všímám si třeba neurčitých výrazů (nějaký, takový, jakoby, vlastně, možná... Těmi, pokud nejsou v přímé řeči a nechci jimi vyjádřit nejistotu postav, jen vyjadřuji svou vlastní nejistotu. A jsou opravdu zapotřebí úplně všechna přídavná jména?*

2. Stanu se básníkem

Vezmu si nějaký svůj popis, který mám třeba na několik odstavců. Ať už popisují postavu nebo prostředí, ve kterém se vyskytuje. A zkusím ten popis vmáchnout do haiku (zvukomalebné trojverší s počty slabik 5–7–5; třeba wikipedie prozradí víc: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Haiku>). Anebo místo haiku použiju sonet nebo obyčejné čtyřverší. A přemyslím, která slova vybrat, co můžu vynechat a co je nezbytné, aby atmosféra zůstala zachována. Tahle slovní řezničina mě naučí být preciznější ve výběru slov.

3. Mluvím ústy postav

Je důležité vědět, kdo co říká – od toho jsou dobré uvozovací věty. Ale zkusím si hrát se slovy tak, aby uvozovací věty nebyly potřeba. Mám dva hrdiny – jak je rozliším? Zkusím si napsat stručný dialog o nesmrtelnosti chrousta. Jedna postava zná a používá slova jako optimální a fascinující, zatímco druhá za každé druhé slovo přidá sprostou nadávku. Zkusím se takhle zamyslet třeba i nad nějakým dialogem, který mám z dřívějška – zvládnu ho podobným způsobem uvozovacích vět zbavit?

A když už jsem v tom, nepomůže mi to třeba k tomu, aby na sebe díky způsobu vyjadřování mimoděk neprozradily o sobě něco víc? Neleze mi z toho zajímavý příběh, který by vysvětlil, proč se dvě tak rozdílné postavy setkaly?

4. Sedím a píšu

Anebo spíš v tomto případě – nepíšu, přepisuju. Vezmu si nějaký příběh, který už mám napsaný, nebo který mi zatím leží v hlavě. Zkusím si scénu přepsat s tím, co teď vím a co umím. Napsat druhou verzi povídky, která neuspěla, ale její myšlenka je pro mě důležitá, není hanba. Třeba právě stylistika a hra se slovy, kterou teď zvládnu líp, je tím zrníčkem, které z ní udělá mou nejúspěšnější věc.